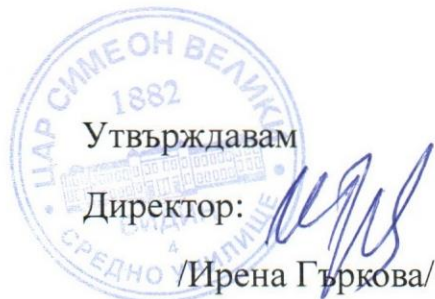

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН
тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2022-2023 ГОДИНА

Настоящата Училищна програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката и актуализирана на заседание на Педагогическия съвет с Протокол 10/13.09.2022 г., утвърдена със Заповед №1683/14.09.2022 г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до XII клас. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, при общата подкрепа за личностно развитие, както и по НП „Без свободен час“.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал. 1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;

3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеност на всички в общото социално пространство;
4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, междукултурна толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИН И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. По НП „Без свободен час“
6. Разработване на проекти

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

- а) Всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.
- б) На 15 септември и при изпращане на завършващия випуск всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и двама асистенти, показали добри резултати в образователно възпитателния процес.
- в) официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците'
- в) награждаване на отличили се ученици и учители;
- г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на училището;

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

- ^ знаме на училището
- ^ лого на училището
- ^ летописна книга
- ^ златна значка

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

- 1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
 - 2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
 - 3. Поддържане на училищната интернет страница с информация за активното участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби, проекти
 - 4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
 - 4.1. Участие в дейности, подкрепящи здравето:
 - 01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия;
 - 17. 05. - Национален Ден на спорта — да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.
 - 31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене — беседа с презентации в ЧК
 - 4.2 Подкрепящи толерантността:
 - 16. 11. Международен Ден на толерантността — беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство. Световен ден за борба с тормоза в училище
- Подкрепящи социалната чувствителност:

18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи— мероприятия свързани с този ден.

4.4. Подкрепящи правата на човека - беседи в ЧК

4.5. Подкрепящи опазването на околната среда: 22. 03. - Световен ден на Земята (водата)

5. Организиране на обучения на връстници от връстници: тема: „Защита на населението от бедствия и аварии“, „Оказване на първа помощ на пострадали“, „Превенция на спин“, „Превенция на зависимости“.

6. Участие в клубове и групи по интереси;

7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията- разписани детайлно в План на педагогическия съветник. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие [обща и допълнителна], на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.

8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

В СУ „Цар Симеон Велики“ - Видин се обучават ученици от различни етноси. В училище и в класовете се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

ДЕЙНОСТИ

А) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
4. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
5. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита ;
6. превенция и противодействие на корупцията.
7. кариерно ориентиране
8. финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно
9. военно обучение и защита на родината

Таблица за разпределение на темите в часа на класа

Приложение № 5 към чл. 11, ал. 3 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.)

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЧАСА НА КЛАСА

№ по ред	Тематично направление	Разпределение по класове на часовете				
		VII I	I X	X X	X I	X II
1	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4
2	Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	1
3	Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2	2	12
4	Военно обучение и защита на родината		5	5		
5	Безопасност на движението по пътищата	4	4	4	1	1
6	Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	5	5	5	3	3
7	Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	2	2	2	2	2
8	Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	2	2	2	2	2
9	Кариерно ориентиране			1		
10	Превенция и противодействие на корупцията	2	2	2	2	2
11	Електронно управление и медийна грамотност		1	1	4	
	ОБЩО	22	28	29	21	27

• В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.

• В остатъка от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

Б) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас;
2. Утвърждаване дейността на ученическия съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от V до XII клас.

Правила на паралелка

4. Ученическият съвет има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
5. Редовни заседания на УС се провеждат всяка седмица.
6. Ученическият съвет разработва годишен план, съобразен с годишния план на училището.
7. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.
8. Ученическият съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.
9. Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ ЦЕЛИ:

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

VII. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ ПО НП „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС“

Здравно образование

1. Здравето като ценност и качество на живота
2. Изкуството да сме здрави
3. Режим на хранене
4. Здравословна храна
5. Хранителни разстройства, анорексия, булимия, преяждане.
6. Храната – приятел и враг
7. Промени в моето тяло
8. Физиологични промени
9. Интимност и интимни отношения
10. Болести, предавани по полов път
11. Хигиена на половата система
12. ХИВ и СПИН – какво трябва да знаем?
13. Методи на контрацепция
14. Наркотиците – илюзия, страдание, престъпност.
15. Не на тютюнопушенето
16. Вредата от алкохола
17. Личната хигиена
18. Пубертетът – какво трябва да знаем?
19. Ранни бракове – опасности
20. Насилието в училище
21. Домашно насилие
22. Психично здраве
23. Начини да се защитим

Гражданско образование

1. Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
2. Правата на детето – документи, институции, организации, които ги гарантират
3. Етническа, религиозна и езикова принадлежност
4. Пристрастяване към хазартни игри, интернет
5. Самовъзпитание на волята. Изгради се сам.
6. Не на агресията и насилието
7. Действия при бедствия, аварии, катастрофи
8. Отговорност и самостоятелност
9. Етикеция и култура на поведение на обществено място
10. Кавалерството днес
11. Празници и ритуали

12. Опасностите, които ни дебнат днес
13. Свободно време и хоби
14. Суеверия
15. Секти. Методи на сектите и травмите, нанесени от тях
16. Как да разпознаем сектата
17. Малолетни, непълнолетни, пълнолетни – права и задължения
18. Държавно управление на Република България
19. Правата на човека – изборително право
20. Демократично общество
21. Политика и власт
22. Личностно развитие
23. Конфликти в училище. Приятелски натиск
24. Моите родители
25. Семейна среда. Общуване между родители и деца.
26. Какво е приятел?
27. Видове приятелства
28. Какво е любов и как да я познаем?
29. Ценностна система. Видове ценности.
30. Образователна система в България

Екологично образование

1. Потребление и отпадъци
2. Човешкото всекидневие – източници на замърсяване
3. Видове отпадъци – битови, строителни, производствени и др.
4. Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране
5. Видове замърсявания на околната среда – последици
6. Правила за съхранение и работа с опасни вещества и смеси
7. Водата - природен ресурс и основен фактор за живот
8. Биологично разнообразие – намаляване и изчезване на определени видове, браконьерство, защитени растения и животни
9. Категории защитени територии
10. Общество и околна среда
11. Енергия и климат
12. Енергоспестяващи източници
13. Екологични проблеми.
14. Природни бедствия

Интеркултурно образование

1. Културни идентичности
2. Културна осъзнатост

3. Толерантност
4. Културни различия
5. Интеркултурни отношения
6. Конфликти в мултикултурна среда
7. Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него
8. Аз и другите
9. Светът на младите
10. Проблеми с приятелите
11. Общуване с връстниците
12. Приятели и врагове – междуполово разбиране
13. Идентичност
14. Моята личност и моят свят
15. Сътрудничество между различните култури

Обяснителни бележки по примерните теми

1. Всяка тема може да бъде разгледана в повече от един час, като се набележат съответни подтеми.
2. Учителят преценява доколко дадена тема е подходяща за съответния клас предвид възрастта на учениците и техния интерес към проблематиката.
3. Обучението по предложените теми дава свобода на заместващия учител да избере формите и методите на работа, подходящи за дадената тема.
4. Не се допуска дублиране на теми за един и същи клас.
5. При обучението по предложените теми не се поставят цифрови оценки.
6. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището.